

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

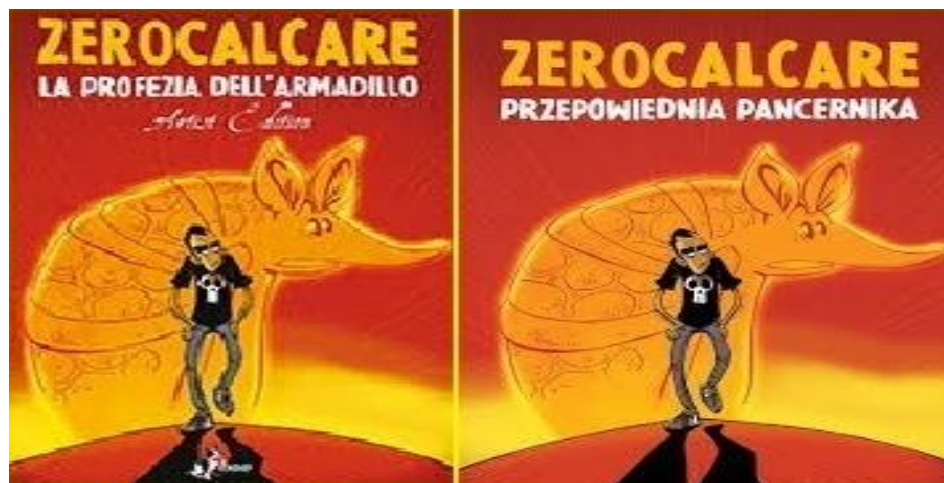

PROGRAM
PROMOCJA
JĘZYKA POLSKIEGO

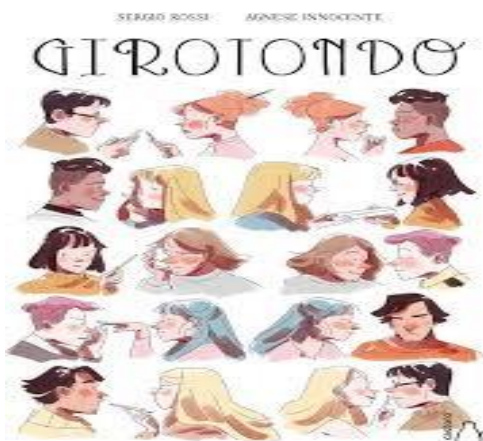

Alessandro Ajres

Linguaggio giovanile nelle
traduzioni polacche di
(alcuni) fumetti italiani

O języku młodzieżowym w
polskich tłumaczeniach włoskich
komiksów

Patronat medialny:

Rzym
Stacja Naukowa
Polskiej Akademii Nauk

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

**Wyjście od włoskiego
języka młodzieżowego, aby
wskazać podobieństwa i
różnice z językiem
młodzieżowym polskim**

Rzym
Stacja Naukowa
Polskiej Akademii Nauk

Patronat medialny:

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

“Podstawa – potoczny, nieformalny, żartobliwy język włoski; warstwa dialektalna; warstwa pochodząca z języków obcych; warstwa wywodząca się z języka reklamy i środków masowego przekazu; warstwa slangu “tradycyjnego” (od dawna używany język młodzieżowy); warstwa slangu “innovacyjnego i efemerycznego” (Cortellazzo M., 1994)

mortazza =

piotta =

UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI DI BARI
ALDO MORO

Università
di Genova
DLCM
Dipartimento di lingue
e culture moderne

PAN

Rzym
Stacja Naukowa
Polskiej Akademii Nauk

Patronat medialny:

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

Dla *postować* możliwe było wskazanie czterech spośród sześciu warstw: warstwa potoczna, warstwa innowacyjna, język środków masowego przekazu, języki obce.

Istnieje wiele terminów wspólnych dla języka młodzieżowego polskiego i włoskiego: *bro*, *nerdare/nerdować*, *after*, *hype* itp., podobnie jak skróty: *omg*, *btw*, *imo* itp.

“Internacjonalizm oznacza poczucie przynależności grupy do szerszego świata młodzieżowego o wymiarach ponadnarodowych”; natomiast po przeciwnej stronie znajdują się dialektyzmy rozumiane przede wszystkim jako przejaw zakorzenienia w swoim terytorium”
(Cortellazzo M., 1994)

Cechą odróżniającą włoski język młodzieżowy od polskiego, która odzwierciedla także OGÓLNA zasadniczą różnicę między obydwojmi językami jest właśnie dialekt. We Włoszech dialekty są żywą, aktywną częścią mowy potocznej, elementem, który naturalnie uwidacznia się w pochodzeniu i rozprzestrzenianiu się terminów młodzieżowych; polski zaś, język *par excellence* ponadnarodowy, z trudem integruje w sobie dialektyzmy i zazwyczaj pozostają one wyłączone z warstw tworzących język młodych ludzi

UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI DI BARI
ALDO MORO

Università
di Genova
DLCM
Dipartimento di lingue
e culture moderne

UNIVERSITÀ
DI TORINO

Rzym
Stacja Naukowa
Polskiej Akademii Nauk

Patronat medialny:

“Research on comics translation is not as well represented. As a result of a quite extensive bibliographic research I was able to find only a few passing mentions of comics in general books on translation (e.g. Hatim & Mason 1990, Mounin 1965), a handful of monographic publications, and about 30 articles, mostly published in the last few years” (Zanettin F., 2004).

“More semiotic-oriented approaches take into consideration the relationship between symbolic and iconic components, i.e. between written text and pictures. This relationship can be seen as one of dependency, with an emphasis on “technical” constraints. For instance, space limitations of balloons can be compared to time limitations of film subtitles or synchronization problems in dubbing. However, the relationship between visual and written elements can also be seen as one of complementarity” (Zanettin F., 2004)

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

PROGRAM
PROMOCJA
JEZYKA POLSKIEGO

**Kiedy do komiksu z “klasycznym”
językiem wstokim wprowadzone
zostaną terminy pochodzące z
języka młodzieżowego, również
tłumaczenie będzie
konserwatywne, neutralizujące
wszelkie odchylenia od
pierwotnego modelu**

***Girotondo/Karuzela
di
S.Rossi e A.Innocente***

UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI DI BARI
ALDO MORO

Università
di Genova
DLCM
Dipartimento di lingue
e culture moderne

UNIVERSITÀ
DI TORINO

Rzym
Stacja Naukowa
Polskiej Akademii Nauk

Patronat medialny:

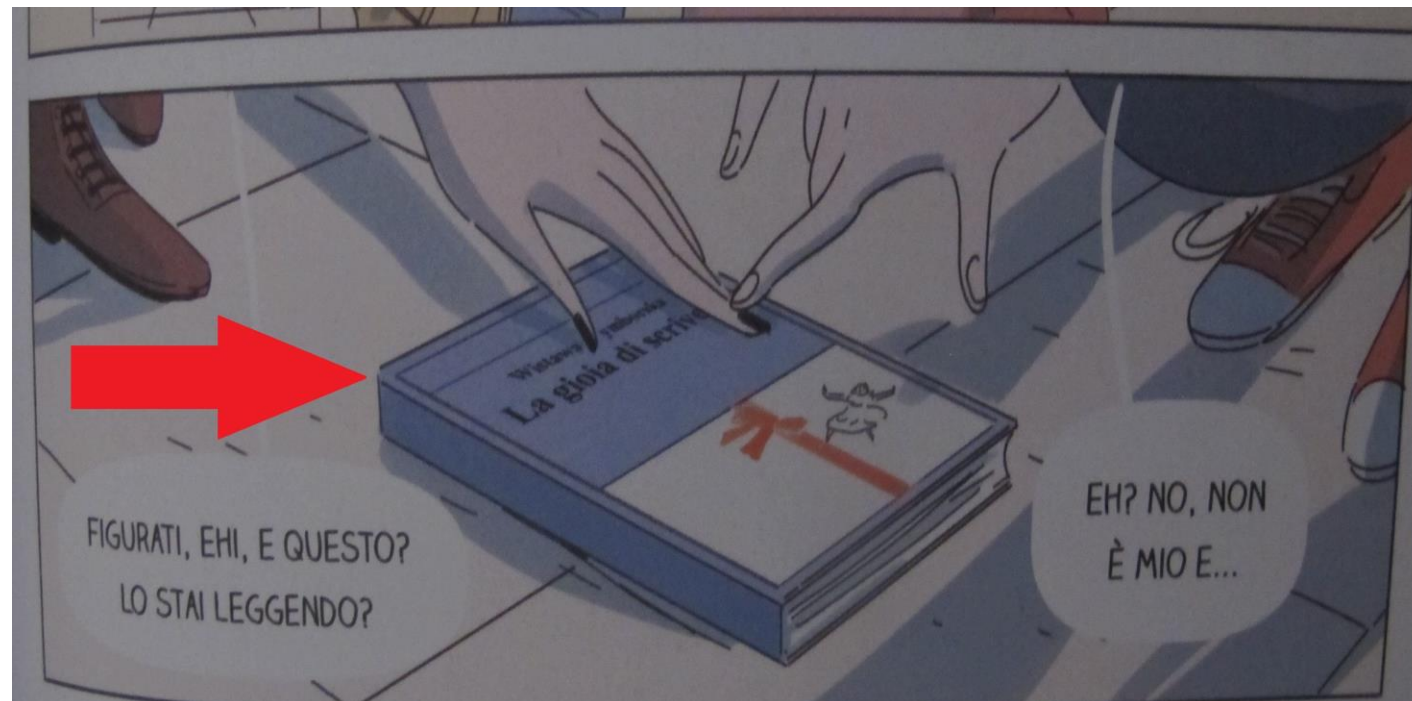
NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

PROGRAM
PROMOCJA
JĘZYKA POLSKIEGO

**We włoskim tekście
źródłowym (tzn.
Girotondo), wśród
terminów języka
młodzieżowego i slangu,
pojawia się pięć wyrazów,
„normalizujących”, jeśli nie
„klasyczny” język polski**

Patronat medialny:

Rzym
Stacja Naukowa
Polskiej Akademii Nauk

Patronat medialny:

Patronat medialny:

Patronat medialny:

UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI DI BARI
ALDO MORO

Università
di Genova
DLCM
Dipartimento di lingue
e culture moderne

Rzym
Stacja Naukowa
Polskiej Akademii Nauk

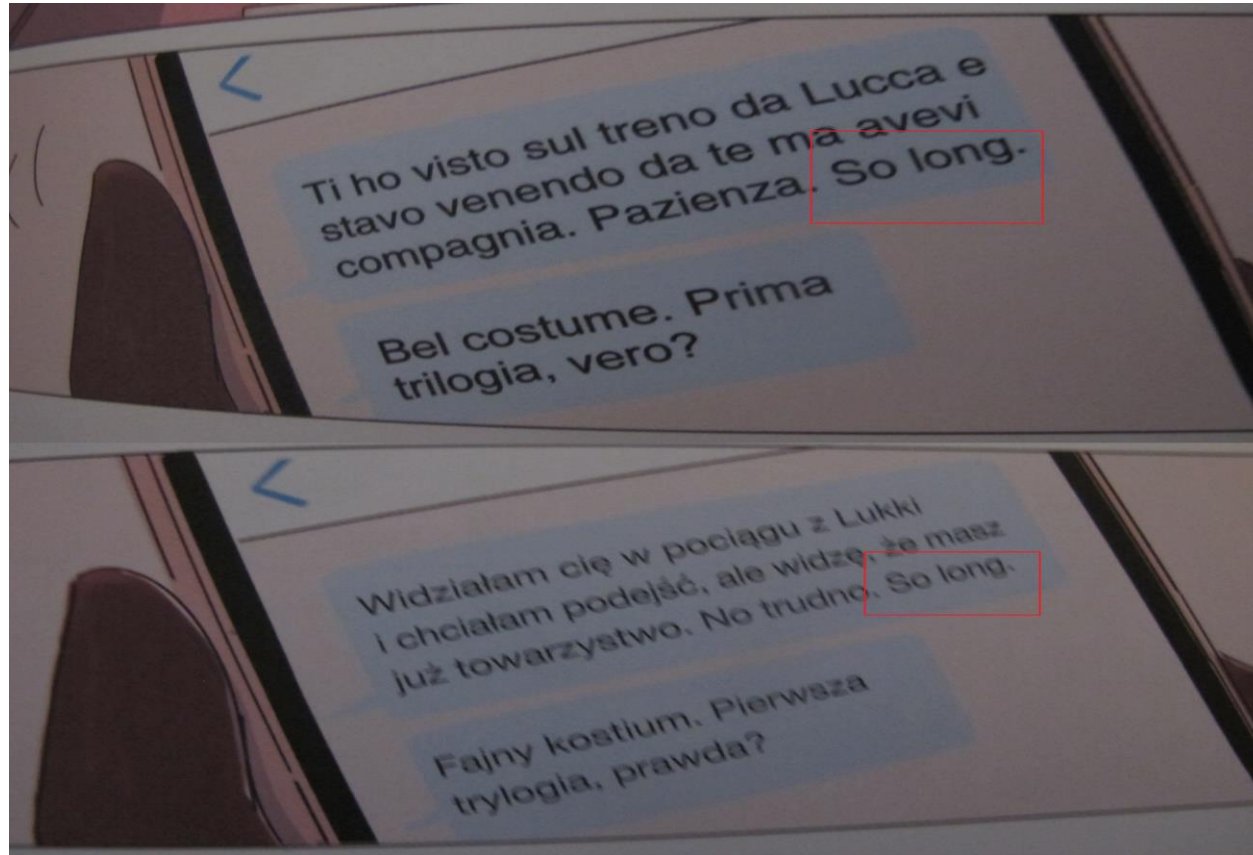
Patronat medialny:

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

PROGRAM
PROMOCJA
JĘZYKA POLSKIEGO

Patronat medialny:

UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI DI BARI
ALDO MORO

DIPARTIMENTO DI
RICERCA E
INNOVAZIONE UMANISTICA

Università
di Genova

DLCM
Dipartimento di lingue
e culture moderne

UNIVERSITÀ
DI TORINO

Rzym
Stacja Naukowa
Polskiej Akademii Nauk

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

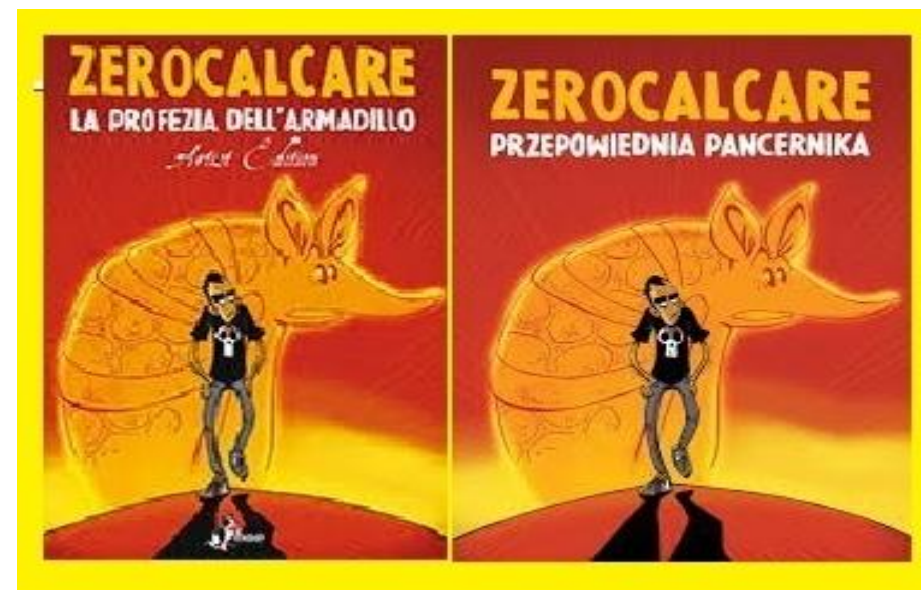

PROGRAM
PROMOCJA
JĘZYKA POLSKIEGO

Język Zerocalcare: od standardowego włoskiego po rzymski dialekt, od formalnego języka wyszukanego po język młodzieżowy i żargon nerdów.

Jeśli chodzi o trudności związane z tłumaczeniem Zerocalcare, pokażę wam teraz krótki film, w którym niemiecki tłumacz desperacko próbuje przekazać to, co właśnie powiedział Zerocalcare (co odpowiada zresztą sposobowi, w jaki pisze):

<https://www.youtube.com/watch?v=iMSLpclxldQ>

Patronat medialny:

UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI DI BARI
ALDO MORO

Università
di Genova
DLCM
Dipartimento di lingue
e culture moderne

UNIVERSITÀ
DI TORINO

Rzym
Stacja Naukowa
Polskiej Akademii Nauk

Patronat medialny:

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

STRATEGIA KOMPENSACYJNA

«W niektórych przypadkach decydowałam się na rozwiązania bardziej neutralne niż te zastosowane przez Zerocalcare, bo takie bardziej pasowały do całości wypowiedzi, potem jednak starałam się jakoś tę stratę zrekompensować.[...]Nnie zawsze było możliwe np. oddanie wulgaryzmu przez wulgaryzm, czasem trzeba było użyć słowa mniej nacechowanego, mniej dosadnego, mniej wulgarnego i wtedy starałam się „podkreślić” tekst w innym miejscu, zazwyczaj w obrębie tej samej wypowiedzi, najlepiej w tym samym dymku. Takich przykładów jest więcej, zazwyczaj jednak dotyczą pojedynczych słów, czasem podmieniałam jakieś słowo z języka standard na bardziej wyróżniające się z mojej czystej predylekcji do niektórych słów czy wyrażeń i z przekonania (może błędnego), że w pewnym sensie pasują do języka Zerocalcare, zawsze miałam poczucie, że dzięki temu rekompensuję straty, jakie wynikają z tłumaczenia niektórych gwarowych wyrażeń za pomocą „zwykłych” polskich słów»

(**Paulina Kwaśniewska-Urban**, tłumaczka *Przepowiedni pancernika*)

Patronat medialny:

Rzym
Stacja Naukowa
Polskiej Akademii Nauk

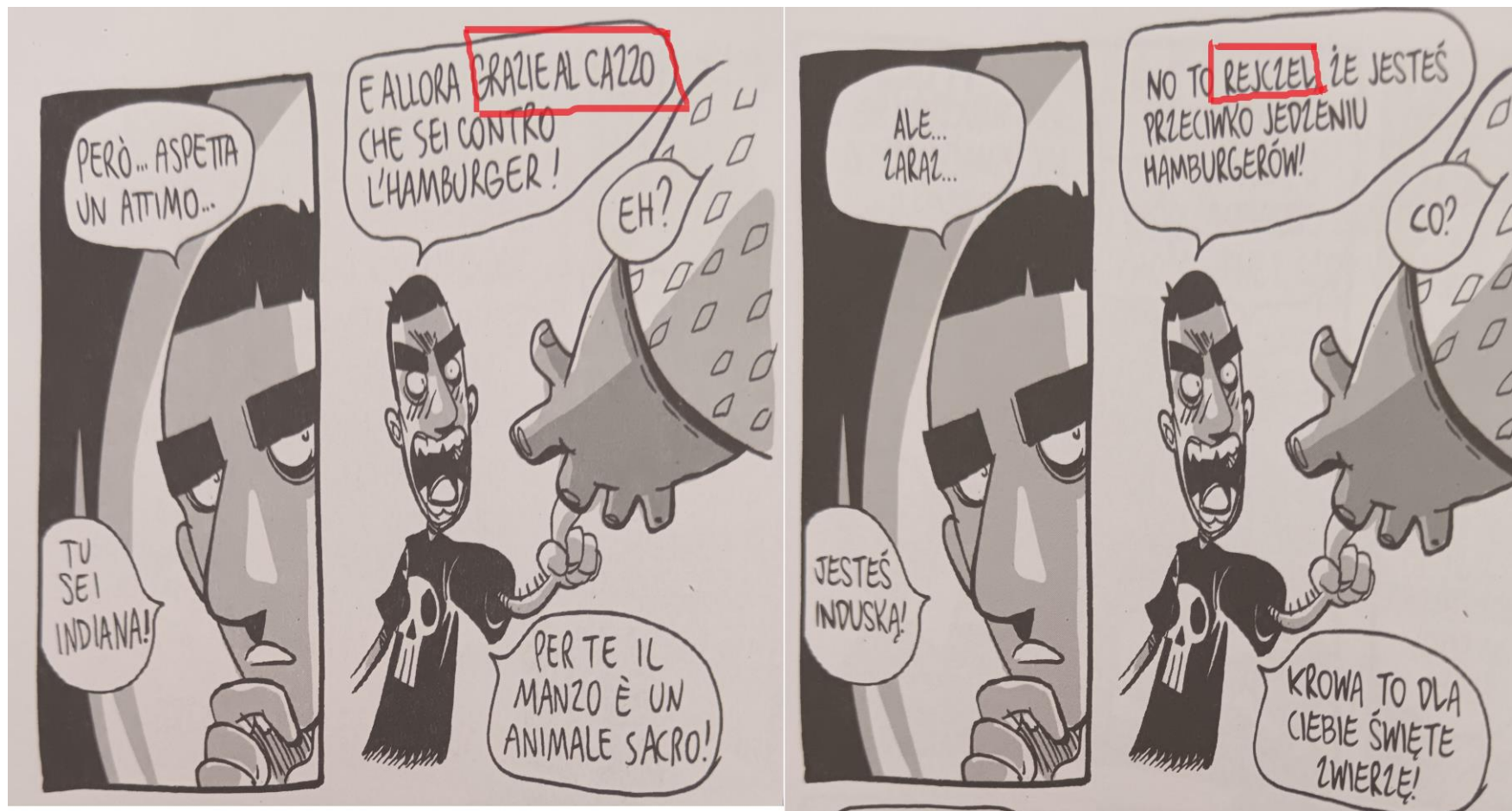

“Tu np. mamy wulgaryzm w dalszej części zdania (*cazzo te ne frega*), który po polsku przetłumaczyłam lżejszym zwrotem (*olej temat*), postanowiłam więc i w pierwszej części wypowiedzi dodać tzw. *smaczek*” (Paulina Kwaśniewska-Urban)

Przykładów zastosowania strategii kompensacyjnej w tłumaczeniu Pauliny Kwaśniewskiej-Urban można znaleźć kilka. Tłumaczka czerpie zarówno ze slangu jak i języka młodzieżowego: **controllore** -> **kanar**, **tipa** -> **laska**, **di sicuro** -> **na bank**. Podobnie jak wiele jest przykładów użycia slangu/języka młodzieżowego do oddania wyrażeń negatywnych tego samego typu, co w oryginale Zerocalcare: **disaggiato** -> **nieogar**, **secchissima** -> **patyczak**, **vecchia gallina** -> **kwoka**, **zecca** -> **fagas**

Rejczel =
słowo
nominowane w
roku 2016

Patronat medialny:

Sztos = słowo
młodzieżowe r.
2016

Patronat medialny:

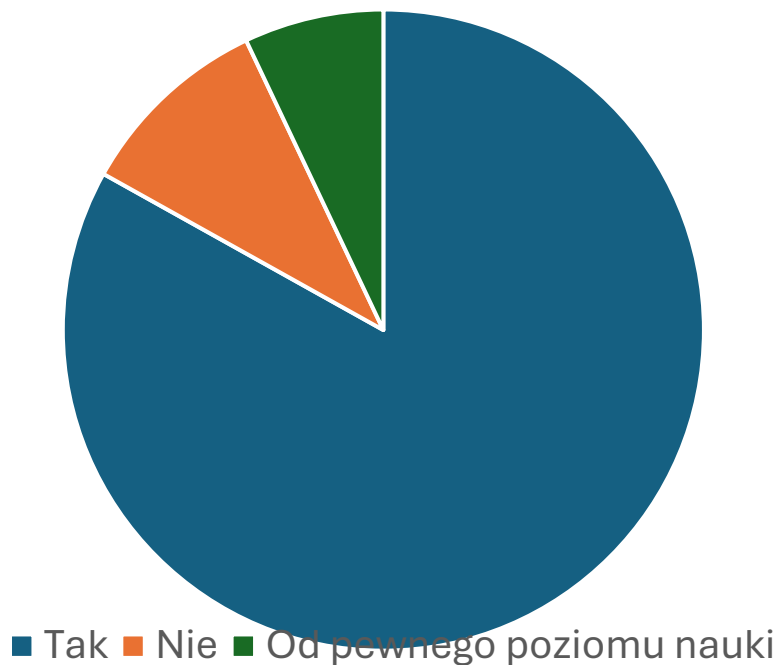
“Przykładem takiego kolokwialnego „młodzieżowego” wyrażenia po włosku, które po polsku jest w komiksie mniej nośne, jest przetłumaczone przeze mnie **sciaquati dal cazzo!** jako dosyć neutralne **splywaj**. Kwestia tzw języka młodzieżowego używanego w komiksie jest bardziej złożona, niż może się wydawać, trudno bowiem powiedzieć, że Zerocalcare należy do grupy określanej jako „młodzież” i używany przez niego język tak naprawdę jest „młodzieżowym” językiem obecnych 40latków, ponieważ jesteśmy zbliżeni wiekiem, łatwo mi było wpisać się w tę konwencję, zdaję sobie sprawę, że nastolatki raczej nie mówią do siebie „splywaj”, a jednak taki przekład uważam za odpowiedni”. (Paulina Kwaśniewska-Urban)

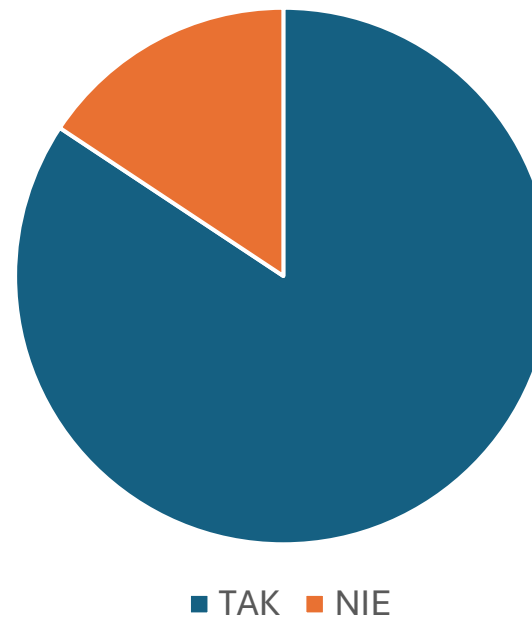
Muszę przyznać, że, o dziwo, mniej problemów sprawiały mi wyrażenia pochodzące z rzymskiej gwary, bo istnieje dużo słowników dostępnych online, w których rzymskie słowa i wyrażenia są przetłumaczone na język włoski. (Paulina Kwaśniewska-Urban)

Czy Twoim zdaniem ucząc się języka polskiego, warto by było poznawać także „język” środowiska młodzieżowego? **WŁOSI**

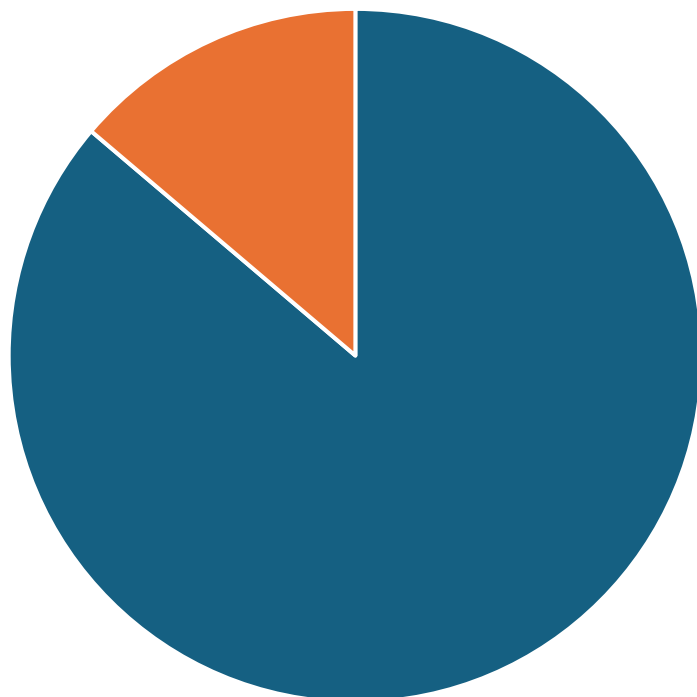

Ucząc się języka polskiego, warto by było poznawać także „język” środowiska młodzieżowego? **POLACY**

Patronat medialny:

Grafico complessivo/Ogólny wykres

■ Sì/Tak ■ No/Nie

Aby przyjąć ogólną strategię tłumaczeniową dla tekstu takiego jak *Przepowiednia pancernika* (lub nie przyjąć jej, jak w tym przypadku, co jest jeszcze bardziej złożone), potrzebna jest dogłębna znajomość młodzieżowego języka, z którym trzeba będzie się konfrontować. Praca zrealizowana przez Paulinę Kwaśniewską-Urban z pewnością jest tego przykładem